

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 26 mars 1909 kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till
Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser om val
af hufvudmän i sparbanker.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 63, har herr *Lundgren* föreslagit, att Riksdagen ville besluta i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och framläggande för Riksdagen af förslag att i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 måtte införas sådana bestämmelser, som på ett för insättarne så tillfredsställande sätt som möjligt ordnar valet af hufvudmän och framför allt förebygger det kotteri-väsen, som så lätt uppstår genom det nu flerstädes förekommande farandet att hufvudmännen tillåtas komplettera sig själfva.

Efter öfverenskommelse mellan bankoutskottet och lagutskottet har denna motion öfverlämnats till behandling af sammansatt banko- och lagutskott.

I fråga om motiveringen till förevarande förslag får utskottet hänvisa till motionens innehåll.

Då bestämmelserna om val af hufvudmän för de olika sparbankerna finnas intagna i de för dem fastställda reglementen, kan man endast ge
Bih. till Riksd. Prot. 1909. 6 Saml. 2 Afd. 2 Häft. (N:o 2). 1

nom en granskning af dessa reglementen och sammanställning af dessas föreskrifter uti ifrågavarande hänseende få en fullständig öfverblick öfver dem. Utskottet har emellertid låtit genomgå de uppgifter, som ifråga om 295 sparbanker med delägarefond öfver 200,000 kronor finnas intagna uti »Sveriges bankmatrikel», år 1906. Häraf framgår, att för de flesta af dessa sparbanker — 157 st. — hufvudmännen komplettera sig själfva, hvarjämte i 8 sparbanker en del af hufvudmännen utses af dem själfva och återstoden väljas af stadsfullmäktige, kommunalstämma, hushållningssgille eller domstol. För 36 sparbanker utses hufvudmännen af kommunalstämma samt för 15 af stadsfullmäktige antingen ensamma eller tillsammans med andra korporationer. Vidare väljas hufvudmännen i enstaka fall af Konungens befallningshafvande jämte vissa korporationer, af insättarne (2 sparbanker), af landsting, af hushållningssällskap eller hushållningssgille samt af stiftare. Angående 68 af ifrågavarande sparbanker saknas i förevarande afseende uppgifter. På grund häraf och då i nämnda publikation inga uppgifter innehållas beträffande de 110 sparbanker, som hafva delägarefond under 200,000 kronor, är emellertid denna redogörelse icke fullständig; den torde dock lämna en tämligen god bild af förhållandena i detta afseende.

Af denna redogörelse framgår, att i de flesta sparbanker hufvudmännen komplettera sig själfva, i hvilket afseende de dock torde i många fall vara i viss mån bundna genom särskilda bestämmelser. Det är isynnerhet detta förhållande, som motionären riktat sig emot, i det han anser att detta nödvändigt måste leda till kottoriväsen, som icke bör få finnas i fråga om vården och ledningen af en sparbank. Utskottet har emellertid icke funnit det vara ådagalagdt, att skötseln af de sparbanker, där ett sådant sätt för utseende af hufvudmännen användes — och de utgöra ju det ojämförligt största antalet — skulle vara sämre än inom andra, eller att man i dessa sparbanker, mindre än i andra, behörigen tillgodosett insättarnes intressen, hvilket måste anses vara sparbankernas egentliga uppgift. Tvärtom torde förhållandet vara det, att i dessa sparbanker skötseln och förvaltningen i stort sedt äro lika goda, som inom dem, där hufvudmännen utses på annat sätt. Icke heller synes erfarenheten gifva vid handen att det ur nämnda synpunkt skulle vara bättre att, såsom motionären föreslår, öfverlämna utseendet af hufvudmännen åt stadsfullmäktige eller kommunalstämma, hvilka väl snarare kunde förmodas tänka på den egna kommunens bästa.

Visserligen synes utskottet beaktansvärdt hvad motionären anført om önskvärdheten att bereda insättarne i sparbank inflytande på valet af

hufvudmän. Då det är insättarnes medel, som hufvudsakligen förvaltas, vore det ju ej mer än billigt, synes det, att dessa finge hafva sitt ord med i fråga om utseende af den korporation, som har att representera insättarne och såsom öfverstyrelse öfvervaka förvaltningen. Det synes emellertid utskottet uppenbart, att det, särskildt beträffande de större sparbankerna, skulle möta synnerligen stora svårigheter att på ett rättvist och tillfredsställande sätt ordna detta insättarnes deltagande i hufvudmännens tillsättning. Det skulle där tilläfsventyrs blifva lätt just för ett kotteri att genom åstadkommande af en för tillfället hopsamlad majoritet leda valet i en för detsamma önskvärd riktning. Motionären har ej heller gifvit någon tillfredsställande anvisning för lösningen af detta spörsmål.

Det torde för öfrigt vara så, att de olägenheter motionären velat förekomma snarast hänföra sig till en oriktig eller olämplig användning af 15 § i sparbankslagen. I den mån sådana visa sig, torde emellertid böra genom Konungens Befallningshafvandes ingripande kunna vinnas rättelse. Och i alla händelser synes botemedlet häremot icke kunna vinnas genom en lagändring i den af motionären föreslagna riktningen.

På grund häraf hemställer utskottet,

att herr Lundgrens ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 mars 1909.

På det sammansatta utskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.